

1. CYFLWYNIAD

Bwriad y polisi hwn yw sicrhau bod dinasyddion sydd wedi'u hasesu'n gymwys i dderbyn gwasanaethau gofal a chefnogaeth yn derbyn lefel gwasanaeth gymesur a'u hanghenion sydd wedi'u hasesu. Yn benodol, mae hyn yn berthnasol i'r gofyn posib am gymorth gyda chludiant i'r gwasanaethau hyn. Wrth weithredu'r polisi canolbwyntir ar:

- a) Hyrwyddo lles y defnyddwyr gwasanaeth sydd angen gofal a chefnogaeth;
- b) Hyrwyddo annibyniaeth;
- c) Grymuso defnyddwyr gwasanaeth i ddefnyddio cludiant sydd ar gael yn lleol;
- d) Grymuso defnyddwyr gwasanaeth i ddefnyddio eu cludiant eu hunain;
- e) Grymuso defnyddwyr gwasanaeth i gael mynediad at gynlluniau cludiant cymunedol; Caiff rhaglen alluogi ei gweithredu er mwyn sicrhau bod defnyddwyr gwasanaeth yn gallu cael mynediad diogel at gynlluniau cludiant cymunedol;
- f) Yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant yn trefnu i gyllido cludiant pan fo defnyddiwr gwasanaeth gydag angen am gludiant wedi'i asesu.

Mae'r polisi hwn yn seiliedig ar egwyddorion a amlinellir yn y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, fel egwyddor arweiniol, a hyd y nodir yn wahanol, byddwn yn tybio bod defnyddwyr gwasanaeth sydd wedi'u hasesu eu bod angen gwasanaethau gofal a chefnogaeth yn gallu cludo eu hunain i'r gwasanaethau hyn. Mae Deddf Gofal Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn cyflwyno 'prawf cymhwyster' cyffredinol yng Nghymru er mwyn penderfynu a yw oedolion, plant a gofalwyr yn gymwys i dderbyn cefnogaeth. Bydd unigolyn yn gymwys i dderbyn gofal os yw asesiad yn sefydlu eu bod yn gallu goresgyn rhwystrau i gyflawni eu deilliannau lles drwy i'r awdurdod lleol baratoi cynllun gofal a chefnogaeth iddynt a sicrhau bod y cynllun hwn yn cael ei gyflwyno. Felly, yn gyffredinol, ni fuasem yn darparu gwasanaethau hebrwng na chludiant.

2. MEINI PRAWF CYMHWYSTER

Er mwyn i gludiant gael ei drefnu a'i gyllido gennym ni, rhaid i bob defnyddiwr gwasanaeth gael ei asesu i weld p'un a oes ganddynt angen 'cymwys' i dderbyn gofal a chefnogaeth a ph'un ai a ydynt yn gymwys yn unol â'r meini prawf cludiant isod. Bydd trafodaeth am gludiant yn cael ei gynnwys fel rhan o'r 'sgwrs beth sydd yn bwysig' ynglŷn â beth sydd yn bwysig iddynt er mwyn ei helpu i gyflawni eu hallbynnau lles. Bydd cludiant yn cael ei drafod fel rhan o'r 'sgwrs am beth sydd yn bwysig' iddynt gyflawni ei allbynnau lles. Bydd darpariaeth cludiant cymwys yn cael ei gostio fel rhan o gynllun cefnogaeth a chaiff ei adolygu ochr yn ochr â'r holl wasanaethau eraill.

Felly, bydd materion cludiant yn cael ei cynnwys fel rhan o'r asesiad anghenion gyda'r unigolyn a'u teulu, yn penodol o ran ei cryfderau a'r darpariaeth ar gael eu cymuned. Er mwyn cymhwyso i dderbyn darpariaeth cludiant, ystyrir y meini prawf a ganlyn:

- a) **Lwfans/Cefnogaeth Motability:** Ni fydd defnyddwyr gwasanaeth sy'n derbyn lwfans symudedd neu sy'n cael defnyddio cerbyd motability yn derbyn cludiant cymorthdaledig oni

bai bod ffactorau'n cyfyngu ar eu gallu i wneud y defnydd mwyaf llawn o'r lwfans/cerbyd, e.e. natur yr anabled, y math o gadair olwyn neu ofynion cefnogaeth gofalwr. Petai defnyddiwr gwasanaeth neu ofalwr yn dod i'r penderfyniad na fydd cerbyd motability yn cael ei ddefnyddio at y dibenion a fwriadwyd, yna cyfrifoldeb y defnyddiwr gwasanaeth neu'r gofalwr fydd gwneud trefniadau eraill priodol.

- b) **Nid yw'r pellter** y mae'n rhaid i ddefnyddiwr gwasanaeth deithio i dderbyn gwasanaeth gyfystyr ag angen am gludiant.
- c) **Bydd disgwyl i'r darparwr gofal drefnu'r cludiant i'r defnyddiwr gwasanaeth** os yn byw mewn cartref preswyl/nyrsio, yn byw â chefnogaeth neu mewn tai gofal ychwanegol. Cyfrifoldeb y defnyddiwr gwasanaeth fydd talu'r costau. Dim ond pan mae'n amhosib trefnu cludiant y dylid cyfeirio'r mater yn ôl at yr Adran.
- d) **Rheoli Risg:** Yr aseswr fydd yn gyfrifol am gwblhau asesiad risg llawn o anghenion y defnyddwyr gwasanaeth gan adnabod y risgiau posib a gosod mesurau rheoli mewn lle i leihau effeithiau'r risgiau hynny. Y drefn sy'n bodoli yng Nghymru yw nad oes cefnogaeth bersonol ar gael ond i unigolion os y penderfynir na allant ddiogelu eu lles ond drwy dderbyn gwasanaeth o'r fath.

Felly, o ran cludiant bydd y penderfyniad i drefnu a chyllido cludiant yn cael ei gefnogi yn dilyn asesiad llawn o'r anghenion ac asesiad llawn o'r risgiau cysylltiedig fel rhan o broses cynllunio cefnogaeth os gellir cyflwyno tystiolaeth i ddangos y byddai peidio â darparu cludiant yn creu lefel o risg annerbyniol i'r defnyddiwr gwasanaeth ac/neu i'r gofalwr cydnabyddedig. Hefyd, mae angen ystyried y meini prawf yn unol â'u hanghenion a'i chanlyniadau lles.

3. Y BROSES APÊL

Ble bo unigolyn yn anghytuno gyda'i asesiad cludiant, gall gyflwyno apêl i'w derbyn o fewn **28 diwrnod** i'r penderfyniad gwreiddiol. Bydd manylion y dull apelio yn cael eu rhoi i'r unigolyn neu ei deulu/gofalwr gan yr aseswr. Bydd y defnyddiwr gwasanaeth unigol neu gynrychiolydd y teulu/gofalwr yn cael y cyfle i fynychu'r panel apêl i gyflwyno unrhyw wybodaeth berthnasol. Bydd y panel apêl yn rhoi gwybod i'r defnyddiwr gwasanaeth neu gynrychiolydd ei deulu/gofalwr am ei benderfyniad cyn gynted ac y bo modd ar ôl y gwrandawriad apêl.

Ni fydd y weithdrefn gwynion ond yn dod yn weithredol ar ôl i'r broses apêl cludiant ddod i ben. Os oes gan ddefnyddiwr gwasanaeth neu ei gynrychiolydd/gofalwr unrhyw sylwadau, pryderon neu gwynion, dylid eu cyngori i gysylltu â'r tîm gofal cwsmer ar 01286 679549 neu [gcgc@gwynedd.gov.uk](mailto:gcg@gwynedd.gov.uk).